

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

www.sioufaslaw.gr

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) anti – SLAPP: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΕ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΑΠΟ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ ΑΓΩΓΕΣ ΠΟΥ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥΣ

Η νέα Οδηγία που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, παρέχει εγγυήσεις έναντι προδήλως αβάσιμων και καταχρηστικών δικαστικών διαδικασιών σε αστικές υποθέσεις με διασυννοριακές επιπτώσεις, οι οποίες στρέφονται κατά φυσικών και νομικών προσώπων, ιδίως κατά δημοσιογράφων και υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, λόγω του ότι προβαίνουν σε ενέργειες συμμετοχής του κοινού.

Με την εν λόγω Οδηγία, γνωστή ως **anti- SLAPP** (strategic lawsuits against public participation), προβλέπονται κανόνες για την προστασία των προσώπων με δημόσια συμμετοχή, από προδήλως αβάσιμες και καταχρηστικές αγωγές που ασκούνται σε βάρος τους. Ως **συμμετοχή στο κοινό**, νοείται κάθε δήλωση ή δραστηριότητα φυσικού ή νομικού προσώπου που διατυπώνεται ή πραγματοποιείται κατά την άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης για θέματα δημοσίου συμφέροντος, καθώς και προπαρασκευαστικές, υποστηρικτικές ή υποβοηθητικές δράσεις που συνδέονται άμεσα μ' αυτές. Τα **θέματα δημοσίου συμφέροντος**, αφορούν κάθε θέμα που επηρεάζει το κοινό σε

τέτοιον βαθμό ώστε αυτό να έχει θεμιτό ενδιαφέρον γι' αυτό, σε τομείς όπως: α) η δημόσια υγεία, η ασφάλεια, το περιβάλλον, το κλίμα ή άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων β) δραστηριότητες προσώπου ή οντότητας που βρίσκεται στο προσκήνιο ή για το οποίο υπάρχει δημόσιο συμφέρον γ) υποθέσεις που βρίσκονται υπό δημόσια εξέταση ή ελέγχονται από νομοθετικό, εκτελεστικό ή δικαστικό όργανο, ή οποιαδήποτε άλλη δημόσια επίσημη διαδικασία δ) ισχυρισμοί περί διαφθοράς, απάτης ή εγκληματικότητας ε) δράσεις που αποσκοπούν στην καταπολέμηση της παραπληροφόρησης.

Αντικείμενο της Οδηγίας, είναι η προστασία των ως άνω προσώπων από «**καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού**», ήτοι δικαστικές διαδικασίες οι οποίες είναι εν όλω ή εν μέρει αβάσιμες και ο κύριος σκοπός τους είναι η αποτροπή ή ο περιορισμός της συμμετοχής του κοινού ή η επιβολή κυρώσεων για συμμετοχή του κοινού. Ενδείξεις του σκοπού αυτού μπορεί να είναι: α) ο δυσανάλογος, υπερβολικός ή παράλογος χαρακτήρας της αξίωσης ή μέρους αυτής β) η ύπαρξη πολλαπλών διαδικασιών που κινούνται από τον ενάγοντα ή συνδεδεμένους μ' αυτόν διαδίκους σε σχέση με παρόμοιες υποθέσεις γ) ο εκφοβισμός, η παρενόχληση ή η διατύπωση απειλών από τον ενάγοντα ή τους εκπροσώπους του.

Οι διασφαλίσεις της άνω Οδηγίας θα ισχύουν σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακό χαρακτήρα, δηλαδή όταν ο εναγόμενος, ο ενάγων και το δικαστήριο δεν έχουν την έδρα τους στην ίδια χώρα ή όταν η υπόθεση αφορά τουλάχιστον δύο κράτη μέλη. Επιγραμματικά, προβλέπονται οι εξής κανόνες:

- **Ταχεία απόρριψη της αγωγής:** Τα κράτη μέλη παρέχουν την εξουσία στα δικαστήρια να εκδίδουν απόφαση απόρριψης σε πρώιμο στάδιο, εν όλω ή εν μέρει, δικαστικής διαδικασίας που κινείται προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού ως προδήλως αβάσιμης.
- **Βάρος απόδειξης:** Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που ο εναγόμενος αιτηθεί απόρριψη σε πρώιμο στάδιο, εναπόκειται στον ενάγοντα να αποδείξει ότι η αγωγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη.
- **Δικαστικά έξοδα:** Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι ο ενάγων που έχει κινήσει καταχρηστική δικαστική διαδικασία προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού μπορεί να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων,

συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των εξόδων νομικής εκπροσώπησης στα οποία υποβλήθηκε ο εναγόμενος.

- **Αποζημίωση:** Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι φυσικό ή νομικό πρόσωπο που υπέστη ζημία λόγω καταχρηστικής δικαστικής διαδικασίας προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού, μπορεί να αξιώσει και να λάβει πλήρη αποζημίωση για την εν λόγω ζημία.
- **Αποτρεπτικές κυρώσεις:** Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα δικαστήρια που επιλαμβάνονται καταχρηστικών δικαστικών διαδικασιών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού, έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις στον διάδικο που κίνησε την εν λόγω διαδικασία.
- **Προστασία από δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε τρίτες χώρες:** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αρνούνται την αναγνώριση απόφασης που προέρχεται από τρίτη εκτός ΕΕ χώρα, έναντι προσώπου που έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος, εάν η διαδικασία κριθεί προδήλως αβάσιμη ή καταχρηστική βάσει του δικαίου του κράτους μέλους.

Η Οδηγία anti – SLAPP, θα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ και τα κράτη μέλη, θα έχουν προθεσμία 2 ετών, για να την ενσωματώσουν στα εθνικά τους δίκαια.

Μαρία Αικατερίνη Δ. Παπαδοπούλου

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ Ιστορίας και Θεωρίας Δικαίου, Νομική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Δ.Μ.Σ Αστικού δικαίου, Νομική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Δ.Μ.Σ Εμπορικού Δικαίου, Νομική Σχολή Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

